

Цього 2020-2021 навчального року, зокрема восени, вихованці гуртка "геологічне краєзнавство" Джурівського ліцею проводили пошуково-дослідницьку роботу в урочищі Брусне, що знаходиться на лівому березі Рибниці в горішній частині Джурівського лісу. Воно є дуже цікавим з точки зору геологічної науки і може становити інтерес для вчених. Зібраний матеріал оформлено у роботу «Геологічна інформативність урочища «Брусне» – майбутньої заповідної геологічної пам'ятки природи». Її подано на конкурс Всеукраїнської експедиції учнівської та студентської молоді «Моя Батьківщина – Україна», напрям «Геологічними стежками України». Робота здобула перемогу на II етапі конкурсу (обласному). В кінці січня – на початку лютого цього року проводився III етап в м. Києві. І от нещодавно звітки надійшла радісна звістка: наше дослідження визнане найкращим в Україні – робота отримала переможне I місце. Звичайно, дуже приємно отримати таку нагороду за свою працю. Отже, коротко розкажемо про це чудове урочище, яке ми досліджували.

У Брусному є ряд цікавих геологічних об'єктів. Зокрема тут, колись до 50-х років ХХ ст. діяли шахти по видобутку бурого вугілля. У стінках яру та у днищі долини струмка серед піщаних порід повсюдно зустрічаються великі окатані валуни пісковика. Від цього, мабуть, і виникла назва «Брусне» («брус» – видовжений за формою камінь). Ці пісковики, найімовірніше, утворилися як своєрідні стяжіння серед відкладів у мілководних водоймах – залишках тортонського моря, що вкривало Передкарпаття 5-8 млн. років тому. Ці породи урочища Брусне є наймолодшими породами морського походження Карпатського регіону (верхній неоген, так звана косівська світа). Вони перекриті глинами та галечниково-гравійним матеріалом різної потужності, що утворювався вже в антропогені, в умовах суші після відступу моря.

Одне із відслонень в Брусному заслуговує на особливу увагу, оскільки в ньому серед шаруватих пісків знаходиться верства вугілля, потужністю 10-15 см, що є єдиним місцем виходу на поверхню бурого вугілля неогенового віку на Передкарпатті.

У приярках струмка знайдено численні фрагменти закам'янілого дерева, походження якого вивчити складно. Глейові породи насичені викопними морськими моллюсками різних видів.

Закам'яніле дерево

Закам'яніле дерево із урочища
Брусне

Викопні молюски

Викопні молюски морського
походження

Молюски з урочища Брусне

Частина зуба мамонта

Серед порід молодшого віку знайдено два зуби мамонта, що, скоріш за все, належать до пізньої мамонтової фауни – *Mammuthus primigenius primigenius*.

Чи не найцікавішими об'єктами цієї місцевості є тунелі колишніх нелегальних шахт, які називають похильнями. Деякі з них збереглися і вони є цікавими перспективними об'єктами в плані геотуризму на території Передкарпаття.

Крім геологічних об'єктів в Брусному є ще й археологічні – оборонні вали VI-VIII ст., культурні шари Трипілля та чудова природна – своєрідні

мікроландшафти на терасах різного рівня, що представлені рідкісними червонокнижними рослинами.

Тому в роботі висловлена думка, що така територія повинна отримати охоронний статус, а саме стати комплексною пам'яткою природи регіонального значення.

Мандруючи своєю місцевістю, переконуємося, що наш край є надзвичайно багатим на загадки природи, а потенціал наукової інформації практично невичерпний і багато в чому залишається недослідженим. Тому надалі юні геологи Джурова будуть продовжувати пошукову роботу в цьому урочищі. Чекаємо весни і нових подорожей.

Вихованці гуртка «геологічне краєзнавство»